

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ -23

Ο Νικόλαος Γ. Πολίτης
και το Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

ΤΟΜΟΣ Α΄

ΑΘΗΝΑ 2012

Εξώφυλλο:

Ο Νικόλαος Γ. Πολίτης ως πρύτανης του Πανεπιστημίου Αθηνών (1907).

Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας.

**Ο ΝΙΚΟΛΑΟΣ Γ. ΠΟΛΙΤΗΣ
ΚΑΙ ΤΟ ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ**

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

ΤΟΜΟΣ Α΄

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ - αρ. 23

**Ο ΝΙΚΟΛΑΟΣ Γ. ΠΟΛΙΤΗΣ
ΚΑΙ ΤΟ ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ**

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

ΤΟΜΟΣ Α΄

ΜΕΓΑΡΟΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ, 4-7 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2003

ΑΘΗΝΑ 2012

Συντελεστές έκδοσης

Υπεύθυνη έκδοσης - Γενική επιμέλεια
Αικατερίνη Πολυμέρου-Καμπλάκη, Διευθύντρια του Κέντρου Λαογραφίας

Επιμέλεια ύλης
Παρασκευάς Ποτηρόπουλος, Ερευνητής του Κέντρου Λαογραφίας

Επιστημονική και φιλολογική επιμέλεια
Παναγιώτης Ιω. Καμπλάκης, Ερευνητής (τ.) του Κέντρου Λαογραφίας

Μετάφραση περιλήψεων
Βασιλική Χρυσανθοπούλου, Λέκτορας Λαογραφίας της Φιλοσοφικής
Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών
Andrew Farrington, Λέκτορας Αρχαίας Ελληνικής Ιστορίας του Δημοκρί-
τειου Πανεπιστημίου Θράκης

Συντονισμός έκδοσης
Ευάγγελος Καραμανές, Ερευνητής του Κέντρου Λαογραφίας

Σχεδιασμός εντύπου - παραγωγή
Παναγιώτης Ηλ. Χιονίδης
Ability Integrated Communication

© Copyright 2012
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
Ηπίτου 3, 105 57 Αθήνα,
Τηλ.: 210 3664751-2, Fax: 210 3313418
e-mail: keel@academyofathens.gr
<http://www.academyofathens.gr>
<http://www.kentrolaografias.gr>

ISBN [SET]: 978-960-404-236-4
ISBN [ΤΟΜΟΥ]: 978-960-404-237-1

Τιμητική Επιτροπή

Γρηγόριος Σκαλκέας,

Πρόεδρος της Ακαδημίας Αθηνών, Ακαδημαϊκός

†Νικόλαος Ματσανιώτης,

Γενικός Γραμματέας της Ακαδημίας Αθηνών, Ακαδημαϊκός

Πάνος Λιγομενίδης,

Ακαδημαϊκός, Επόπτης του Κέντρου Λαογραφίας

Παναγιώτης Βοκοτόπουλος,

Ακαδημαϊκός, μέλος της Εφορευτικής Επιτροπής του Κέντρου Λαογραφίας

†Αγγελική Λαΐου,

Ακαδημαϊκός, μέλος της Εφορευτικής Επιτροπής του Κέντρου Λαογραφίας

Βασίλειος Πετράκος,

Ακαδημαϊκός, μέλος της Εφορευτικής Επιτροπής του Κέντρου Λαογραφίας

Παναγιώτης Τέτσης,

Ακαδημαϊκός, μέλος της Εφορευτικής Επιτροπής του Κέντρου Λαογραφίας

Χρυσάνθος Χρήστου,

Ακαδημαϊκός, μέλος της Εφορευτικής Επιτροπής του Κέντρου Λαογραφίας

†Ιάκωβος Καμπανέλλης,

Ακαδημαϊκός, αναπλ. μέλος της Εφορευτικής Επιτροπής του Κέντρου
Λαογραφίας

Κωνσταντίνος Κριμπάς,

Ακαδημαϊκός, αναπλ. μέλος της Εφορευτικής Επιτροπής του Κέντρου
Λαογραφίας

Οργανωτική Επιτροπή

Πρόεδρος: Κωνσταντίνος Δρακάτος,

Ακαδημαϊκός, Πρόεδρος της Εφορευτικής Επιτροπής του Κέντρου
Λαογραφίας

Αντιπρόεδρος: Αικατερίνη Πολυμέρου-Καμπλάκη,

Διευθύντρια του Κέντρου Λαογραφίας

Γραμματέας: Ελευθέριος Αλεξάκης,

Διευθυντής Ερευνών του Κέντρου Λαογραφίας

Ταμίας:

Ελένη Ψυχογιού, Ερευνήτρια του Κέντρου Λαογραφίας

Μέλη:

Μιράντα Τερζοπούλου, Ερευνήτρια του Κέντρου Λαογραφίας

Παναγιώτης Καμπλάκης, Ερευνητής του Κέντρου Λαογραφίας

Μαρία Ανδρουλάκη, Ερευνήτρια - μουσικός του Κέντρου Λαογραφίας

Υπεύθυνος διοργάνωσης:

Ευστάθιος Μακρής, Ερευνητής - μουσικός του Κέντρου Λαογραφίας

Γραμματεία:

Ελένη-Μαρία Αρμένη, Ανθούλα Μπάκολη

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΤΟΜΟΣ Α΄

	<i>σελ.</i>
ΠΡΟΛΟΓΟΣ Αικατερίνης Πολυμέρου-Καμπλάκη	15
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	25
ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ	35
Πάνος Λιγομενίδης	37
Κωνσταντίνος Δρακάτος	39
Πέτρος Ευθυμίου	41
Κώστας Καρτάλης	43
ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ	47
Άννα Αγγελοπούλου	49
Το ελληνικό παραμύθι και ο διεθνής Κατάλογος. Επεξεργασία του ανέκδοτου αρχείου Γ. Α. Μέγα	
Ελευθέριος Π. Αλεξιάκης	61
Η συγκριτική εθνολογική μέθοδος στη Λαογραφία ή ο Νικόλαος Πολίτης μεταξύ εθνισμού και ανθρωπισμού	
Μηνάς Αλ. Αλεξιάδης	83
Οι «γνωμοδοτήσεις» του Ν. Γ. Πολίτη περί μετονομασίας συνοικισμών και κοινοτήτων	
N. J. Allen	95
Hesiod's Theogony in the light of Indo-European comparativism and the Mahābhārata	

Μαρία Γ. Ανδρουλάκη	105
Το Κέντρο Λαογραφίας και η Εθνική Μουσική Συλλογή. Παλαιοί και σύγχρονοι προσανατολισμοί της μουσικής έρευνας	
Ευάγγελος Γ. Αυδίκος	131
Ν. Γ. Πολίτης: το ταξίδι ενός «τρελοβάπορου» στη σκέψη των επιγόνων του	
Eusebi Ayensa	157
Νικόλαος Γ. Πολίτης και Antoni Rubió i Lluch: ιστορία μιας φιλίας	
Δικαίος Β. Βαγιακάκος	173
Ό Νικόλαος Γ. Πολίτης πρώτος εκδότης τό 1866 τοῦ μανιάτικου μοιρολογίου τοῦ δικιωμοῦ τῆς Ληγοροῦς	
Γιώργος Βοζίκας	237
Λαογραφική έρευνα και εκπαίδευση: Η αλληλογραφία του Ν. Γ. Πολίτη με τον Ν. Ι. Λάσκαρη	
Ελευθερία Γιακουμάκη	285
Η συμβολή του Ν. Γ. Πολίτη στη μελέτη των νεοελληνικών διαλέκτων	
Δέσποινα Δαμιανού	295
Ο Σπυρίδων Εμμ. Στάθης και η λαογραφική έρευνα στα Κύθηρα	
Στέφανος Δ. Ήμελλος	309
Ό θεωρητικὸς Ν. Γ. Πολίτης	
Ρέα Κακάμπουρα-Τίλη	325
Ο Ν. Γ. Πολίτης και οι εκπαιδευτικοί ως συλλογείς λαογραφικού υλικού	
Μαρία Καλιαμποῦ	343
Άγνωστο αρχειακό υλικό παραμυθιών του Ν. Γ. Πολίτη	
Παναγιώτης Ιω. Καμπλάκης	375
Ο Νικόλαος Γ. Πολίτης και η συμβολή του στους Ολυμπιακούς Αγώνες του 1896	
Ευάγγελος Καραμανές	403
Προσεγγίσεις του υλικού βίου κατά την περίοδο του Μεσοπολέμου: το Λαογραφικό Αρχείο	

Δημήτριος Καραμπερόπουλος	447
Νικολάου Γ. Πολίτη, «Η νεότης του Ρήγα», 1885	
Δημήτριος Θ. Κατσαρός	455
Ο «άθεος» Νικόλαος Γ. Πολίτης	
Εμμανουήλ Κριαράς	477
Γράμματα του Γ. Ψυχάρη στον Νικόλαο Πολίτη, δημοσιευμένα και αδημοσίευτα. Το περιεχόμενο, ο χαρακτήρας και η σημασία τους	
Άννα Λυδάκη	487
Ονειρομαντεία. Η ιστορική - συγκριτική μέθοδος ερμηνείας στο έργο του Ν. Γ. Πολίτη και ένα παράδειγμα	
†Διονύσιος Γ. Μαυρογιάννης	507
Ο παροιμιακός λόγος στο έργο του Νικολάου Γ. Πολίτη	
Μ. Γ. Μερακλής	525
Προς τις πηγές: Ν. Γ. Πολίτης, «Περί του εθνικού έπους των νεωτέρων Ελλήνων»	
Κωνσταντίνα Μπάδα	543
Ο Ν. Γ. Πολίτης και η σχέση του με τον θεσμό του λαογραφικού μουσείου	
Θεόδωρος Νημάς	561
Ο Νικόλαος Πολίτης και το δημοτικό τραγούδι στα σχολικά βιβλία Μέσης Εκπαιδευσεως από την καθιέρωση του μαθήματος των Νέων Ελληνικών (1884) έως σήμερα	
Βασίλης Νιτσιάκος	623
Η κριτική του Στ. Κυριακίδη στον ορισμό της Λαογραφίας του Ν. Πολίτη υπό το φως των σύγχρονων θεωρητικών εξελίξεων	
Ευαγγελή Αρ. Ντάτση	633
Διαφωτισμός και εξελικτισμός: Οι θεωρητικές και ιδεολογικές συντεταγμένες του Νικολάου Πολίτη	